

Sygn. akt II AKa 383/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Adam Wrzosek (spr.)

Sędziowie: SA – Ewa Jethon

SA – Katarzyna Capałowska

Protokolant: – st. sekr. sąd. Katarzyna Rucińska

przy udziale Prokuratora Jacka Pergałowskiego i pełnomocnika reprezentanta Skarb Państwa – Komendanta Stołecznego Policji

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2023 r.

sprawy P. B., urodz. (...) w (...) (Włochy)

o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie

na skutek apelacji, wniesionej przez organ reprezentujący Skarb Państwa – Komendanta Stołecznego Policji

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 6 lipca 2022 r. sygn. akt V Ko 464/21

I. utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części;

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy P. B. 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

II. wydatkami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 383/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie zapadłego wyroku

Wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie wydany w dniu 6 lipca 2022 roku w sprawie sygn. akt V Ko 464/21.

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	<i>zmiana</i>
---	-----------	---	---------------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	
--	--

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzuty	
	<p>Zarzuty zawarte w apelacji pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji:</p> <p>- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na treść orzeczenia polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że zasądzona tytułem zadośćuczynienia z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania kwota 3 000 zł będzie stanowiła odpowiednią rekompensatę za doznaną krzywdę podczas gdy prawidłowa – to jest znajdująca oparcie w kryteriach art. 7 k.p.k. – ocena zgromadzonych dowodów winna prowadzić do wniosku, że wysokość zasądzonej kwoty jest nadmiernie wygórowana oraz, że zebrany w sprawie materiał wskazuje, że okoliczności zatrzymania oraz jego czas nie uzasadniają uwzględnienia wniosku o zadośćuczynienie,</p> <p>- obraza przepisów postępowania mających wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 5 § 2 k.p.k. i art. 558 k.p.k. w zw. z art. 232 k.p.c.</p>	<p># zasadne</p> <p># częściowo zasadne</p> <p># niasadne</p>

	<p>w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że wnioskodawca wykazał, że w wyniku zatrzymania doznał krzywdy w rozmiarze uzasadniającym przyznanie mu kwoty w wysokości 3 000 zł podczas gdy zebrany materiał dowodowy nie uzasadniał przyznania zadośćuczynienia.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Argumenty zawarte w apelacji pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji nie zasługiwały na uwzględnienie.</p> <p>Sąd I instancji zasądzając na rzecz P. B. zadośćuczynienie w wysokości 3 000 zł, wziął pod uwagę m.in. długość trwania jego zatrzymania oraz kilkukrotne jego transportowanie z zastosowaniem kajdanek. Zasądzona kwota, zdaniem Sądu Odwoławczego jest bez wątpienia kwotą odpowiednią w stosunku do stopnia krzywdy jakiej doznał P. B. w wyniku niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu 7 sierpnia 2020 r.</p> <p>Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia winno uwzględniać się np. stopień i rodzaj cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, wiek pokrzywdzonego, rodzaj i rozmiar doznanych obrażeń, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Nie budzi także wątpliwości, że z uwagi na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jego wysokość musi przedstawiać wartość ekonomiczną, adekwatną do warunków gospodarki rynkowej (wyrok Sądu Najwyższego z 3 lipca 2013 r., V KK</p>		

464/12). Korygowanie przez sąd odwoławczy wysokości zasądzonego zadośćuczynienia uzasadnione jest tylko wówczas, gdy sąd pierwszej instancji przy ustalaniu tejże sumy nie uwzględnił wszystkich istotnych okoliczności, mających wpływ na rozmiar krzywdy, ewentualnie przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie (patrz. wyrok SA w Krakowie z 14 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa 764/18, por. wyrok SA w Warszawie z 18 lipca 2019 r. sygn. V ACa 499/18).

Pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji w apelacji podniósł, że Sąd I instancji dopuścił się obrazy przepisu postępowania karnego, tj. art. 7 k.p.k., oraz błędu w ustaleniach faktycznych (art. 438 pkt. 2 i 3 k.p.k.).

„Błąd w ustaleniach faktycznych (...) ma miejsce wówczas, gdy na podstawie prawidłowo przeprowadzonych i prawidłowo ocenionych dowodów sąd błędnie ustalił fakty. Wówczas ten błąd ma wpływ na treść orzeczenia. Natomiast jeżeli dowód został nieprawidłowo przeprowadzony, to nie może stanowić podstawy ustaleń faktycznych. Jeśli zaś dowód został nieprawidłowo oceniony, to następstwem błędnej oceny są błędne ustalenia faktyczne. W takim układzie procesowym uchybieniem pierwotnym, którego powinien dotyczyć zarzut, jest obraza przepisów postępowania, a jego następstwem są błędne ustalenia faktyczne” (Dariusz Świecki, teza 5 Kodeksu postępowania karnego do art. 438 k.p.k. w Tom II. Komentarz aktualizowany”, LEX/el/2022). Przekonanie Sądu o

wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeśli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności, a nadto jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2006 r., II KK 12/06, LEX nr 193084; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2004 r., sygn. WK 26/03, OSNwSK 2004, nr 1, poz. 53).

Pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji zarzucając obrazę przepisów art. 7 k.p.k., nie wskazał dowodów, które miałyby być ocenione przez Sąd I instancji wbrew treści powyższego artykułu. W sytuacji, w której nie istnieją w tym zakresie uzasadnione zarzuty, uznać należy, że ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd I instancji została dokonana w sposób prawidłowy. Nie można uznać, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe tylko z tego względu, że apelujący nie uznaje oceny zebranego materiału dowodowego i poczynionych w wyniku tej oceny ustaleń faktycznych za prawidłowe, jednocześnie w apelacji przedstawiając subiektywną ocenę i krytykę stanowiska przedstawionego przez Sąd I instancji.

Nie ma również racji skarżący, że wnioskodawca nie wykazał aby doznał krzywdy w rozmiarze uzasadniającym przyznanie mu zadośćuczynienia w wysokości 3 000 zł. Apelacja pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji

jest tendencyjna, lakoniczna, w istocie opiera się jedynie na ogólnikowym kwestionowaniu przyznanej wnioskodawcy kwoty zadośćuczynienia i powiela argumenty przytoczone w stanowisku zajęтым w odpowiedzi na wiosek wszczynający sprawę. Pisemne uzasadnienie wyroku przekonuje, że Sąd I instancji nie pominął w swych rozważaniach żadnych istotnych okoliczności mających wpływ na wysokość zadośćuczynienia. Kwota przyznanego zadośćuczynienia jawi się jako czyniąca zadość poczuciu sprawiedliwości społecznej nie budząc jednocześnie kontrowersji. Kwota 3 000 zł z jednej strony będzie wynagradzać wnioskodawcy doznane przez niego krzywdy, a z drugiej strony nie będzie stanowić dla niego źródła wzbogacenia, uwzględniając przy tym czas i stopień natężenia jego cierpień psychicznych i fizycznych wynikających z pozbawienia go wolności, przy braku negatywnych i długotrwałych następstw dla jego zdrowia.

Pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji stara się zbagatelizować fakt niewątpliwie niesłusznego zatrzymania wnioskodawcy, a wskazując na czas i okoliczności zatrzymania usiłuje wykazać, że nie doznał on w związku z tym żadnej krzywdy. Skarżący nie zauważa, że krzywda doznana przez wnioskodawcę i jej rozmiar jest następstwem nadużycia władzy przez funkcjonariuszy Policji. Naruszona została wolność osobista wnioskodawcy, który z uwagi na barierę językową na początkowym etapie zdarzenia nie znał nawet podstaw zatrzymania oraz jego konsekwencji. Niewątpliwie jego zatrzymaniu towarzyszyło poczucie

lęku i zdenerwowania, albowiem wnioskodawca był kilkakrotnie transportowany w różne miejsca. Zdarzenie to z pewnością wywołało w nim zachwianie zaufania do władz państwa, w którym aktualnie mieszka, a które powinny zapewnić mu bezpieczeństwo, jako osobie prezentującej pokojową postawę. Pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji wskazując, że przebieg działań Policji względem wnioskodawcy nie miał szczególnie intensywnego i drastycznego charakteru zdaje się nie dostrzegać, że w demokratycznym państwie prawa w ogóle nie powinno dojść do sytuacji, w której Policja dokonuje zatrzymania przypadkowych osób, stosując wobec nich nieadekwatne do okoliczności środki bez poszanowania ich praw. Ponadto użyte przez skarżącego sformułowanie jest pojęciem względnym i dla każdego ma ono inne znaczenie. W niniejszej sprawie wnioskodawca, który był osobą niekaraną, podczas spaceru ulicami miasta został zatrzymany, nie rozumiejąc powodu tego zatrzymania i nie mogąc swobodnie się porozumieć z uwagi na barierę językową. Pomimo, iż poza niedogodnościami fizycznymi i pozbawieniem wnioskodawcy wolności na 24 godziny, wnioskodawca nie poniósł innych, długotrwałych konsekwencji zdarzenia to powyższe niewątpliwie uprawnia do przyznania zadośćuczynienia w zasądzonej kwocie. Wnioskodawca będąc obywatelem innego państwa został zatrzymany niewątpliwie niesłusznie co spowodowało u niego utratę zaufania do Policji i wpłynęło na postrzeganie polskiego wymiaru sprawiedliwości przez pryzmat przedmiotowego zdarzenia, a także wywołało w nim obawę

przed swobodnym poruszaniem się ulicami miasta w sytuacji, gdy w pobliżu odbywają się jakieś zgromadzenia lub demonstracje. Ponadto, wbrew przekonaniom skarżącego przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd Okręgowy wziął pod uwagę czas i okoliczności zatrzymania wnioskodawcy dlatego też dokonał miarkowania wnioskowanego zadośćuczynienia. Skarżący wskazuje, że wobec wnioskodawcy został skierowany przez Prokuratora Rejonowego Warszawa – Śródmieście Północ w Warszawie akt oskarżenia co jednak bacząc na okoliczności sprawy nie może prowadzić do zakwestionowania faktu, iż zatrzymanie wnioskodawcy w dniu 7 sierpnia 2020 r. było niewątpliwie niesłuszne, czego w istocie skarżący nie kwestionuje w apelacji. Zauważyć należy, że Sąd Okręgowy wykazał, iż wnioskodawca nie brał czynnego udziału w odbywającej się demonstracji podchodząc do zgromadzonego tłumu wyłącznie z ciekawości.

Mając na względzie powyższe, wskazać należy, że podniesione w apelacji Komendanta Stołecznego Policji zarzuty nie znalazły jakiegokolwiek, obiektywnego potwierdzenia i jako takie, nie mogły zostać uwzględnione.

Wnioski

W apelacji pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji:

- o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i III poprzez oddalenie w całości zasądzzonego zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawcy,

zasadny
częściowo zasadne
niezasadne

ewentualnie o: - zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawcy kwoty niższej niż została zasądzona i oddalenie żądania w pozostałej części.		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Z przyczyn, jak wyżej.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie wydany w dniu 6 lipca 2022 roku w sprawie sygn. akt V Ko 464/21.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.	
Z przyczyn, jak wyżej.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	

1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		

5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia.		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
	II.	Podstawą decyzji o obciążeniu Skarbu Państwa wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym był przepis art. 554 § 4 k.p.k.

7. PODPISY
Adam Wrzosek Ewa Jethon Katarzyna Capałowska

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	

Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie wydany w dniu 6 lipca 2022 roku w sprawie sygn. akt V Ko 464/21	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany	

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# zmiana